

Литературно ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

СЪЮЗ НА ПИСАТЕЛИТЕ
ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

ЛЕТОПИСЕЦ НА НАРОДНОТО БИТИЕ
/1 септември 1898 – 20 октомври 1966/

Димитър Талев Петров – Палисламов е роден на 1 септември 1898 година (по стар стил; 13 септември - по нов стил) в град Прилеп, днес в Северна Македония, която тогава все още е под османска власт. Учи в родния си град и още няколко градове. Завършва славянска филология в Софийския университет.

Той е един от най-големите български писатели. Малцина са писателите, сполучили с такова майсторство да преосмислят и претворят историческото битие на народа ни.

Започнал творческия си път като автор на разкази и импресии през 20-те години на миналия век, през петдесетте години той израства до един от най-крупните и самобитни изразители на народната душевност, на националния характер. Те се проявяват в борбата на народа в Македония за независима църква и просвета и за национално освобождение.

Неговият изключителен талант се изяви във великите му романи „Железният светилник“, „Преспанските камбани“, „Илинден“ и „Гласовете ви чувам“.

След 9-ти септември 1944г. Димитър Талев е изключен от Съюза на българските писатели, арестуван е и е хвърлен в Софийския централен затвор, където без съд и присъда престоява половин година. Обвинен е във великобългарски шовинизъм и че е буржоазен журналист и писател. Още повече страдания преживява в концентрационните лагери в Бобов дол и Куциян – край гр. Перник, където е държан до февруари 1948 г. Независимо от крехкото му здраве бива принуждаван да полага тежък физически труд и едва оцелява, благодарение на грижите на свои приятели – сълагерници, които изпълняват и неговите трудови норми.

За освобождаването му се застъпва влиятелният негов приятел Георги Караславов. След освобождаването му от лагера заедно със семейството си е интерниран в гр. Луковит, където е държан при тежки условия и изолация до 1952 г. Тук написва голяма част от тетралогията си „Железният светилник“, „Преспанските камбани“, „Илинден“ и „Гласовете ви чувам“. Към края на 50-те години Талев е реабилитиран напълно и се посвещава на свободна писателска работа. Отличен е с немалко литературни награди и почетни звания. Посмъртно е отличен със званието Почетен гражданин на град Луковит.

Тетралогията на Димитър Талев е най-внушителният романов епос за ренесанса, за национално-освободителните борби у нас, а и на Балканите. Чрез историческата съдба на един регион, на една фамилия талантливият писател създава неповторима сага за трагичната одисея на населението в родния му край, в Родината, на Балканите. С чист възрожденски порив и патос, с мащабен епически замах писателят пресъздава националното и духовно пробуждане и борбите на народа за свобода и демокрация. С изключително умение писателят изобразява духа на епохата, живота на народа в Македония: възрожденския подем, борбата за независима българска църква, за народно просвещение, за национално освобождение.

Освен крупната тетралогия, значима сполука на Д. Талев е епическото му повествование за края на Първата българска държава – третият роман „Самуил“, както и още няколко творби. В него авторът възкресява драматичната и трагична съдба на югозападната българска държава през онази преломна средновековна епоха. Правдиво и умело писателят изгражда величавия и трагичен образ на цар Самуил.

Многопластовата, психологически съгъстена, вълнуваща проза на Д. Талев има голямо значение не само за нас, българите, но тя има общочовешко звучене. Тя е ценен принос в националната ни литературна съкровищница. Защото кара читателя да преосмисля историческите събития и превратности, да осъзнава съвременните дадености и да си прави изводи за миналото и настоящето, за смисъла на човешкия живот...

В нашата литература има много добри писатели. Но великолепно творчество на Димитър Талев го нарежда непосредствено след Иван Вазов – неговият любим учител. Ето какво казва за учителя си: „Ако има една книга, която е била мой учител в ранната ми младост, това е „Под игото“. Да напиша нещо като него – това беше желанието ми“.

И го написа.

Кирил Назъров

ДА ПОМНИМ ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ
/28.03.1887 г. - 02.10.1916 г./

Навършиха се 105 години от убийството на поета.

Най-нежният лирик в българската поезия, подпоручик Дебелянов, пада убит в сражение на 2 октомври 1916 г., около 10 часа сутринта близо до Горно Караджово (днес Моноклисия, Демир Хисарско, Гърция), на 29 години и 6 месеца.

В днешното болно, бездуховно и объркано време на пандемии, електроника, високи технологии и т.н. общуването с лирика като тази на Дебелянов и други поети ни е изключително необходимо.

СИРОТНА ПЕСЕН

Ако загина на война,
жал никого не ще попари -
изгубих майка, а жена
не найдох, нямам и другари.
Ала сърце ми не скърби -
приневолен живя сирака
и за утеха може би
смъртта в победа ще дочака.
Познавам своя път нерад,
богатствата ми са у мене,
че аз съм с горести богат
и с радости несподелени.
Ще си отида от света -
тъй както съм дошъл, бездомен,
спокоен като песента,
навяваща ненужен спомен.

Димчо Дебелянов

СКЪПИ ПРИЯТЕЛИ,

Поздравяваме ви най-горещо с коледните и
новогодишни празници!

Искрено ви желаем крепко здраве, благополучие, успехи,
много лично и семейно щастие!

Да ни е честито Рождество Христово!

Да ни е честита Новата 2022 година!

Весели празници!

ТИ ОСТАНА В СЪРЦЕТО МИ

Неотдавна Кирил Назъров издаде книгата си „Мигове невъзвратими“, която е емоционално откровение за нещата – видими и невидими, които са част от неговата същност на човек и творец, българин и гражданин. „Разпилените записки“ на поета, сатирика, писателя за деца, редактора, публициста са своеобразен автопортрет „рисуван“ през годините, в който е отразена неговата душевност, обогатена с обич, топлина, идейно-естетически търсения и открития, творчески позиции, житейска и творческа философия, носталгия по невъзвратимото. Отражена е и дълбоката му връзка с природата, магичната сила на словото и принадлежността му към родовите корени, миналото, близките на сърцето му хора, размислите му за мисията на човека. И онзи читател, който не познава твореца Кирил Назъров може да го „види“ в целия му висок ръст на човек и писател, стига да се докосне до „Мигове невъзвратими“.

Кирил Назъров е автор на повече от четиридесет книги – поезия, проза, произведения за деца, епиграми, дружески шаржове, афоризми, публицистика, сатира. Ще спомена една от най-вълнуващите негови стихосбирки – „Завръщане“, посветена на родния му край, и неговото минало, героите на това минало, близките на сърцето му хора, носталгията по детството, Огражден планина – извор на вдъхновение.

Къде и да ме води друмът
на моя скоростен живот,
току ще свърне покрай Струма
под южния озвезден свод.

Кирил Назъров е чувствителен творец, нежен лирик, изповеден, но в същото време може да бъде и гневен изобличител на пороци и недъзи, на отцепедателства и безскрупулност в съвременното ни общество. Книгите му с епиграми и афоризми са приемани радушно и са награждавани с престижни награди – „Малокалибренни усмивки“, „Под вола теле“, „Сентенции без граници“, „Писатели в епигРАМКИ“.

Друга знакова книга на Кирил Назъров е „Огражден“, в която изповяда органичната си свързаност с любимата планина и родния дом в с. Драгуш; говори с езика на вярванията на деди и прадеди, с житейската им философия и национални идеали. Тонът и настроенията в „Огражден“ са лирично оцветени, както е и в поемата „Моят път“. Път, лъкатушеч между камъни и коприва, песен на щурци, упоиващия дъх на лековити билки, между болки и надежди, радости и покруса. Всичко, което грижливо е събрал в сърцето си, е извадено на видело:

Поезия

ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН!
С пожелание за здраве и не
забравя
на всичко написано!

Надежда Цанева – 14 октомври
Димитър Южнянин – 16 октомври
Ана Василева – 23 октомври
Кирил Назъров – 2 ноември
Георги Козарев – 6 ноември
Цоньо Неделкин – 16 ноември
Георги Пеев – 4 декември
Тодор Цанев – 11 декември
Живка Танчева – 14 декември

ПРЕД ЗИМА

Дотляха кървавите есенни пожари,
дърветата сега са като хора стари,
които подир вихрите, сланите,
ще чакат ясна веселост от дните.
Те знаят – идва нещо зло, но неизбежно,
и се подготвят за мълчанието снежно,
понесли мълком жребия нелесен
до първи цвят и първа птича песен!

Цоньо Неделкин

ЗИМА

Забулена Витоша в облаци сиви
и мрак непрогледен витае навред.
А зима върлува, снежинки игриви –
скриптят в небосклона кристали от лед!
Там, долу сред София, вълците вият
и хала метежна лудува, бесней...
А богоизбрани шампанско си пият –
народа настръхнал очаква, немей!...
Доброто смирено със скреж е сковано
надежди затрупани с “Беровски сняг”...
На пътя безкрайно хоро залюлявано...
Хоругва, разръфана, служи за стяг!
Студено.. Пак Витоша в облаци сиви
и мрак непрогледен витае навред.
Виелица снежна свирепо ли свири...
Скриптят страховити кристали от лед!

/30.11.1993 г./

Иван Селановски

ПРОСТИ МИ, СНЕЖНА КРАСОТА

И зимните разходки обичам –
с топли ботуши, шапка и шал
да вървя и надеждите сричам
на зимния ден душата си дал,
на студения мраз, на белия сняг,
очакван от нас да дойде засмян,
да навести всеки двор, всеки праг
навреме без бreme и свян.
Макар и студен снегът е красив,
а след моите стъпки – смачкан и сив,
но как бих могла от тук да премина
без да го смачкам и после подмина?
Ако можех над него бих прелетяла,
за да запазя красотата му цяла и бяла.

Маргарита Нешкова

ПО СТЪРМНИНАТА

И мократа изровена пътека
раздели ги в страни и този път.
С издути раници на гръб, полека,
поеха по гърба на стръмен път.
Един след друг катерят стръмнината,
пристъпваха задъхани едвам
и ситна пот избива по четата,
но няма спиране, пълзят натам.
Настъпил криво камъче ронливо,
подхлъзва се несигурният крак,
в страни залитнал се изправя живо
и продължава да пристъпва пак.
Така измъкват, потни, уморени,
без сили с отмалелите крака.
Отдъхват кратко, с мисли устремени
към извора на снежната река.

Петър Илиев

Литературно земеделско знаме, бр. 4/2021 г.

ЕСЕНТА

Есента е дошла.
Заспиват прозорците тихо.
Тихо заспива града.
Тревите изгниват в дъжда,
или топлят малки тела
под пръстта?!
Животът изтича в калта,
или се влива в сърцевината
на зърната,
които чакат пролетта?!
Не я чакат -
зелени жита
над снега.
Есента е дошла -
колко рано съм станала -
тихо пада дъжда.

Надежда Цанева

ЗАСКРЕЖЕНА БЕЛОТА

Цяла нощ ли Скрежко веза
заскрежени дървеса,
та без четка и бои изписа
бяла снежна красота.
Нежни стъклени дантели,
плел и с ледени конци,
от снежинки заскрежени
си изваял сребърни звънци.
Такава ледена картина,
друг не може сътвори,
но е ледено студена,
заскрежава погледа дори.
Вярно е, че е красива,
тази ледена творба,
ала мигом я изтрива
Слънце с огнена ръка.

Живка Танчева

ВЕТРЕ

Погали ме с ръка,
друг не гали така,
само рани отваря в душата...
Отдъхни час до мен.
Мой свят, смъртно ранен,
за къде си разперил крила?
Аз жадувам простор,
светъл ангелски хор
да милува със обич земята.
Не във бой съм ранен,
не от страх съм сломен,
злъч човешка ме трови жестоко.
Погали ме с ръка.
Като буйна река
отнеси ме, мой ветре, нататък,
дето няма вражда,
дето всяка беда
е минутен сън кратък!

Пенко Керемидчиев

ИЗТИЧА ПОСЛЕДНИЯТ ДЕН

на Старата година.
С бодра крачка, вдъхновен,
пристъпва първият ден
на Новата...
За миг времето спира.
Тръгва си нещо,
нещо ново на прага застана –
съдбовна среща...
С притаен дъх
пулсират сърцата...
Времето за дълго ще помни лицата...
Грохотът от надеждите сринати
ще бележи посоките
на идните дни –
докато свят съществува
и Човекът има мечти.

Маги Дукова

КОКИЧЕ

Мило цвете, очаквано напролет,
що разцъфна в зимата сега.
Ти изправи душата ми за поет
и за любов сърцето ми закопня.
Нежно стръкче, цветенце едничко,
в бурята дали ще устоиш?
Ти предвестник си, макар самичко...
От любов така ще изгориш.

Милка Пешева

НОВА ГОДИНА

Ти пристигаш от далече,
носиш смях и топлина,
ние чакаме те вече
да похлопаш през нощта.
Носиш щастие и радост
и надежди за добро,
носиш еликсир и младост,
и закрилай ни от зло.
И дарила на софрата
зеленчуци, плодове и хляб...,
не искаш нищо за отплата
от човека мил и драг.
Твоите снежинки белокрили
правят нашите деца щастливи,
с тях и Дядо Коледа пристига
и в късен час от сън ни вдига...
Да е здрава и щастлива,
сурва, Новата година,
мир навсякъде да има
като в приказна градина!

Цеца Гъонова

БОЖЕСТВЕНА ИГРА

Не питам коя съм.
Не знам от къде съм.
Защо ли на тоз свят съм дошла?
Светът е чудесен.
Животът е песен.
Това е Божествена пъстра игра...

Радка Гочева

В СПОКОЕН УНЕС

спи гората,
затрупана нацяло с пухкав сняг.
Сега тя може би сънува
птици и листата,
които в пролетта ще дойдат пак.
В спокоен унес спи гората
във бяла и студена тишина
и сякаш на художник от ръката
е излята
с най-хубавата бяла светлина.

Харалан Недев

НА ПАДНАЛИТЕ АНТИКОМУНИСТИ

В затворите умирахме пребити.
Не искахме да свиеме глава;
да бъдем доносчици прикрити,
не искахме това!
И костите си много оставиха
във Белене, във Ловеч, в Пазарджик...
От близките им гробовете скриха
и подвига велик...
Те млади още селянчета бяха,
когато ги заринаха в пръстта.
О, земя мила!... Всички те умряха
за хляб и свобода!
А майките ги чакаха, горките.
От прага бащин гледаха навън;
и ронеха без спиране сълзите
и денем, и на сън.
Сега над тях просвирват ветровете
и няма паметник, и няма знак...
О, братя мои!... Спокойно вече спете!...
Зора изгрява пак!

1990г.

Стоян Колдов

*/Тази година паметникът и скромният
параклис до Двореца на културата в
София, беше осквернен с грозни
надписи, от вандали/*

ДАРЕНИЯ

За в. “Литературно земеделско
знаме”
Йордан Цольов – 150 лв.
Босилка Косева – 10,00 лв.
Иван Селановски – 5,00лв

**Скъпи приятели,
БЛАГОДАРИМ ВИ!**

Наши юбиляри

Тодор Цанев на 90 години

излежава 11 години – до 1962 г. В същия процес е осъден на 16 г. затвор и неговият баща, Манол Цанев Доробанов, председател на местната дружба на БЗН „Никола Петков. Въпреки тежките условия в затвори и лагери, Тодор Цанев продължава да пише стихове. След освобождаването си работи в Корабостроителния завод „Иван Димитров“, а след амнистията от 1964 г. завършва висше образование и се дипломира като машинен инженер. Работи в Научноизследователския строителен институт (НИСИ) като технолог и главен проектант.

След 10 ноември 1989 г. е един от инициаторите за създаване на СДС-Русе и пръв негов председател. Кмет на Русе от 02.10.1990 до 26.10.1991 г. Това може да се прочете за него в Уикипедия. Ще добавя още няколко факта:

Член е на Съюза на писателите земеделци в България. Негови стихове са публикувани във вестниците „Персин“, „Земеделско знаме“ и „Литературно земеделско знаме“, както и в литературните сборници „Детелина“ и „Алманах Литературно земеделско знаме“. Автор е на стихосбирката „Открадната младост“ /2002 г./ Участва като събеседник в създаването на редица документални филми и книги, свързани с горняското движение и съпротивата срещу комунистическия режим в България, сред които телевизионната поредица „Отворени досиета“ и документалната ми повест „Миналото в мен“.

ПИСМО ДО ЛЮБИМАТА

Студено е... Сам съм... Вече се мръква,
далече се тракат врати...
Навярно съм викал - екът не замлъква,
килията още кънти.

Не мога да гледам, не искам да чувам,
не трябва да мисля за теб.
О, спомен, иди си... Защо се бунтувам –
светът е и груб, и свиреп.

Иди си! Не! Знай, че сред образи много
най-милият образ си ти,
а думите, казани тъжно и строго,
са израз на болка – прости!

ОБИЧАМ ТЕ! Как тъй стана?...
Под пръснати руси коси
поглеждаха скромно в любовна закана
две молеци сини очи.

С тях ме погледна на Нова година –
тогаз, по паркетния гланц
с истеричния смях на една мандолина
кат вихър в безумния танц

се носехме двама. Всред многото двойки
приятен бе шепотът тих.
В нощта, напоена с парфюмни упойки,
докъсно аз щастие пих.

Но ето, безумец, напуснах игрите,
нестигнали своя разгар;
в компания друга ще срещна аз дните
на фаталния нов календар.

Облякох се бързо, подадох ръка си...
О, страшен налудничав план!
„Прощавай“ – не казах, не чух и гласа ти,
усетих сал нежната длан...

и... погледа, погледа с пламъка вечен,
и молещ, и питащ „къде“?
Прониза ме той, часът бе обречен,
излязох... терора да спрем!?...

Лети мисълта ми, но сякаш мора
тормози ме... Слагам ръка,
а нещо забило, помътва ми взора,
боли, а не мога да спра.

Животът горчив е. Той с груба повеля
миражите светли руши,
издига прегради, събира, разделя,
разплаква и сълзи суши...

Студено... В килията вече се мръква.
Далече се тракат врати.
Сърцето ранено не спира, не млъква,
сърцето ранено кърви...

Тодор Цанев

Наши юбиляри

Литературно земеделско знаме, бр. 4/2021 г.

Нови книги

Кирил Назъров на 80 години

ТИ ОСТАНА В СЪРЦЕТО МИ

от стр. 1

Не желая да отида в Рая,
отлитне ли животоцът ми къс.
При теб ще се завърна най-накрая,
за да се слея с твойта пръст.

Значителна част от творчеството си Кирил Назъров е посветил на децата. За тях е сътворил чудесни с цветната си образност и жизнерадост повече от тридесет книги, между които издаваните преди години във внушителни тиражи „Ловец на дъжд“, „Хоровод“, „Буквички скокливи“, „Приказките на Заспивко“, „Чудесата на децата“ и др. В творчеството си за деца той е стъпил върху традициите, завещани от най-добрите майстори на художественото слово за деца. Продължавайки ги, поетът ги вписва в съвременните литературни процеси, обогатени и съобразени с изискванията на нашето време. Като всеки роден автор за деца, Кирил Назъров отлично знае, че – независимо от формата и жанра, произведенията за малките не бива да бъдат самоцелни, а непременно трябва да съдържат няколко задължителни елемента – примерно познавателен, възпитателен, поучителен, високо-кохудожествен. И че ако авторът не ги е влил в образи, символи, метафори, картини, той не е истински писател за деца, а непохватен съчинител, който не твори, а „каканиже“, както се изразяваше на времето литературния критик Николай Янков.

В стихотворенията на Кирил Назъров се оглежда целият детски свят: с игрите, хитринките, надпреварата, любопитството, училището, приключенията и битките – въобразяеми и реални, вековните родни символи. Ето как е възпято българското знаме:

Червеното, зеленото и бялото
е взел от небесната дъга.
Че винаги високо се е вяло то,
високо се развява и сега.

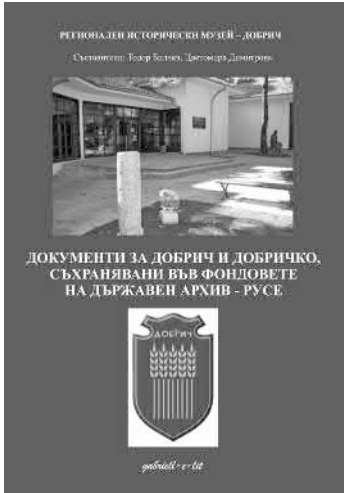
Ето, по този начин поетът се е съобразил с възприемателните възможности и въображението на малките читатели. Стиховете за сезоните – и сезоните на живия живот – Кирил Назъров съчетава с уменията, потребностите и очаквания на децата. Особено въздействащи са поетичните творби за случващото се през тях, възприемат се и се запомнят без усилия, защото са опоеизирани образно, песенно лирично, с най-характерните си белези. Баба Зима пристига със снеговете и веселите пързалки, пролетта иде от юг, водена от Слънчо и кани цветята да се покажат. Лятото оглася с щурчовата песен поля и градини, а есента се задава от алеите на парка посипани с пожълтели листа. С подобна вълшебено-приказна стилистика са написани творбите за обичаните от децата животни и птици – Зайко, Ежко, Лисана, Чичопей, Катеричката, Кълвача, Славей и други горски и полски обитатели. Поетът умело е вплетен и познавателния елемент, сподирян от възпитателния.

Не ми се иска да отмина и хумористичните творби на Кирил Назъров за деца и за възрастни – небивалици, обратни стихотворения, сбъркани стихотворения, играчки-качачки, скоропоговорки и др. В тях осезаемо проличава вроденото чувство за хумор на този поет. Той според мен е между най-добрите ни съвременни хумористи и сатирици. Ето някои от епиграмите му: „Превива кръст, добива ръст“, „Щом се изказва обобщаващо, момчето е обещаващо“, „Битието определя съзнанието, а кесията определя орисията“ и пр.

Кирил Назъров е не само талантлив творец за деца и възрастни, той дълги години е работил като драматург на театъра в Благоевград, главен редактор на любимото на редица поколения списание „Славейче“, редактор в сп. „Картинна галерия“ във в. „Земеделско знаме“. Бил е председател на читалището в Елин Пелин. За активната му обществена и културна дейност е избран за почетен гражданин на град Елин Пелин. Непременно искам да отбележа, че стихове на Кирил Назъров са включени в читанките и в учебниците по литература за началните класове. И че безспорно той е един от водещите творци в съвременната българска литература, а неговите произведения са познати в редица европейски страни.

Кирил Назъров е мой приятел. С него, повече от четиридесет години вървим по трудните, неравни, тъмни и светли пътища в литературните пространства на родината ни, вървим като радатели на високото художествено слово. Честит юбилей, приятелю! Пожелавам ти още дълги години пътища и кръстопътища по литературното поле на България!

Благовеста Касабова, в-к „Словото днес“

В края на последното тримесечие на 2021 г. издателство gabriell-e-lit осъществи като електронна книга документалния сборник „Документи за Добрич и Добричко, съхранявани във фондоевете на Държавен архив-Русе“ със съставители Тодор Билчев и Цветомира Димитрова и рецензент ас. Камелия Койчева от Шуменски Университет „Епископ Константин Преславски“. По този начин навлязохме в една нова територия – краеведската литература. Изданието е спонсорирано от Община град Добрич. Печатната книга ще бъде в ръцете и ще зарадва читателите ни в празничните дни между Коледа и Нова година.

ЗАВРЪЩАНЕТО НА ДЖЕДАИТЕ В БЪЛГАРСКАТА АФОРИСТИКА

Не е тайна, че масовата подмяна на ценностите в България с ментета не е отминала и българската афористика. Онова съвършенство на подбрани изрази, извеждащо от частни явления в живота до общочовешки принципи и доминиращи идеи. Афористиката е наука за живота, афоризмите утешават в мъка, мобилизират волята, формират морални убеждения. От години територията на българския афоризъм и епиграма, с малки изключения, е превзета главно от графомани, при това с необикновена антикачествена свръхпроизводителност.

Вече е нормално да чуеш за писател (?) издал 10, 20, 30 книги с епиграми и афоризми, всяка с поне 2 000 такива като бройки. Живото доказателство за изведения от професор Александър Цанков закон „Във всяка област на живота всяко масовизиране води до профаниране“.

Сред образците в жанра може да се срещнат мъдрости от рода на „Щом можеш сам да режеш ноктите на краката си, още всичко ти е наред“ – срам ме е да назова електронното издание, дало място на шедьовъра, но той е само един от хилядите и хиляди в този дух.

Още по-трагично е положението с българската епиграма, с изключение на пет имена от старата гвардия в жанра, вече истински автори няма.

А беше време, в което българската епиграма и афоризъм, дело на талантливи автори, делеше мегдан със световните шедьоври на Станислав Йежи Лец, Вислав Брудзински, Емил Кротки, Брана Црнчевич, чиито изречения се изучават като образци в престижни университети.

Тъжният фон, обаче, вече е разкъсан. Надявам се, след Мая Цекова нищо няма да е същото.

Тя не се появи от нищото, но й трябваша няколко години след първата ѝ книга „Смешки без дрешки“ (1999), апостолически труд и в афоризмите ѝ в „Апашите са от нашите“ (2019), „Афоризми“ (2020) и вече с епиграми, афоризми и вицове в най-новата ѝ книга „Съчки в огъня“ (2021) да покаже бляскави кратки шедьоври на дълбочина на мисълта.

Четейки ги, неволно си мисля за едно определение на класика в жанра Балтазар Грасиан „Майсторството на остроумието е в изищното съчетание, в хармоничността на съпоставяне на две и три далечни понятия, свързани с един акт на разума“.

Само в последните две години авторката получи признания в авторитетни международни конкурси – първата награда за афоризми „Изящното перо“ на Салона за българска култура и духовност, Чикаго, специална награда в конкурса „Яс, Итар Пејо“, Република Северна Македония, конкурса „Професор Бързаков“, Сан Франциско, Калифорния, традиционния фестивал на хумора и сатирата в град Кубрат. Мая Цекова е различна и от традиционното за армията афористи и епиграмисти морализаторстване, четене на нотации и пр.; при нея виждаме феникса на кратките форми на сатирата, възкръснал от пепелта на безкритичността.

Издателство

gabriell-e-lit

Представяме едно стихотворение от 20-та стихосбирка на Тодор Билчев „Душа като снежинка“, издание на изд. gabriell-e-lit. Дизайнът и картината на корицата на дело на Габриела Цанева.

СЛОВО ОТ ХЛЯБ

Златна питка на небето
бе във тази нощ луната.
Пъстра китка във полето,
росна, тя окъпа във позлата.

И търкулна се в житата,
клас класили да огрее.
Хляб да има на земята.
Сит човекът да живее.

После по небе отново
смело тя се затъркала.
Че със хляб, ала без слово,
всичко чисто се разваля.

А и днес, когато видя
лунна питка да жълтее,
златна нишка да заприда
и човеку да се смее,

аз излизам сред полята,
песен слънчева запявам,
че да чуе и луната
как от хляба слово става!...

Съдете сами:
*Народе, докато пасеш трева, все ще те доят.
Отнесохме се към Природата като с футболна
топка, сега е неин ред да ни бие дупната.*

*Трагедията на народа е, че го управляват
комедианти.*

*Излезеш ли вън от себе си, после може и да не се
намериш.*

*Любовта е химия, внимавай със съставките, че
може да ти гръмне лабораторията.*

ПРИСПИВНА ЗА ВЪЗРАСТНИ

Зайченцето депутатче, бае,

цял ден си играе,

само на определена дата

цяла нощ брои заплата.

БИОГРАФИЯ

От люлка до гроба

ми бъркат във джоба.

КАПИТАЛИСТИЧЕСКА ДОБАВКА

КЪМ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЗАКОН

Човек за човека е брат,

докато е банкомат.

Има още една съществена разлика между Мая Цекова и огромното мнозинство – докато всички поднасят писаното в насипно състояние, тя поднася афоризми и епиграми, обединени тематично с оригинални решения: парадокси, факторизми, епилогизми, маймунарник, лисици монахини, магарета на хаджилък и други, които внасят допълнителна свежест за връщането на изгубеното доверие в хуманистичното начало, за да може човек да не се чувства придатък към материалния свят.

Поетесата Снежана Изворска смята Мая Цекова за „лирическия лъч в българската сатира“.

Литературната критичка Анжела Димчева пише „Тя притежава всички характеристики на този труден жанр: краткост, дълбочина на мисълта, интересни философски препратки, иро-ничност и самоироничност...“

В лицето на Мая Цекова българската сатира намира един достоен продължител на този труден, но вечен жанр. След наследството, което ни оставиха Стоян Михайловски, Райко Алексиев, Радой Ралин е похвално, че една дама влиза в хумора и сатирата“.

Със своите афоризми и епиграми Мая Цекова ни връща усещането за най-доброто в жанра. Те са в хармония с най- новите изследвания на големите специалисти в САЩ и на Запад, според които съвременният афоризъм, отърсил се от правоучителния характер на Века на Просвещението, спада вече не толкова към литературата, колкото към философията, изразена литературно.

Мая Цекова си има само една мечта, поднасяйки новата си книга: „Ще ми бъде приятно, ако поне за малко съм могла да стопля нечий сърца в този студен свят“.

И пожелание към читателите: Прочетете и се открийте в това болезнено огледало на нашето ново време

Борис Цветанов

С благодарност
към Живка Танчева,
която създаде дизайна
и спонсорира календара
за 2022 г., който всички читатели на
в. „Литературно земеделско знаме“
получават като подарък
с настоящия празничен брой.
Нека са живи ценностите на
земеделската идеология
за мир, хляб, свобода и народовластие!

ШАПКИ И ГЛАВИ

/Не е басня/

Имало е нявга славни
шапки градски и селяшки.
Имало е и забавни,
и сомбрера, и фуражки.
Имало е шапки знатни -
плетени от златни нишки,
шапки кръгли и квадратни,
офицерски и войнишки...
Имало е такета, капели
и ушанки, и каскети.
За тях песни са се пели
по седянки, по банкети...
Всички топлели глави.
А главите били мъдри,
разсъдливи, равноправни.
Ех, било е туй отдавна...
Но какви са днес
шапките, главите ни, какви?
Днес са модни бръснати глави,
те са „умни“, татуирани.
В шапки те не се побират,
шапки всякакви презират.
Шапчиците настоящи
претендират, че са главни,
че са най-висшестоящи
и че нямат себе равни!
И цилиндър, и бомбе, и фес –
всяка гони интерес.
Всяка иска днес
да ѝ се отдава чест.
А главите? Като шапките и те са -
всяка гони интереса!

При това
шапко-главо-замайване,
пък аз от моята глава
не свалям шапка
на такива шапки и глави!
Но...уви...

Кирил Назъров

ДЕСЕТИ НОЕМВРИ

Скарали се двама генерали,
но защо – да знаят те, едва ли.
Мили Боже, покажи ни от високия
олтар
млад и честен българин за цар.
Не ни трябват генерали,
те са вече остаряли.
Късно търсите ме, чадо,
не ви трябва вече цар,
изберете си овчар,
че народът ви остана
само старо стадо.
Докато орлите си скубаха
перцата по главите,
поколението младо
с болка си замина
щастие да търси по чужбина.
Тук останаха на власт другарите,
внучетата на шумкарите
да си броят пачките с парите
наследени от дедите.
Те празнуват на Десети
с речи на партийните банкети
и изричат сладки обещания,
че ще преместят божия рай в
България!

Стоян Колдов

БОЛШЕВИШКИ ХЕПИ ЕНД

Все още някой тук и там говори
за комунизма с райските му двори.
Червени баби шепнат на дечица:
Там кусахме с черпаци, не с лъжица,
а общите блага, наляти в купа,
източваше елитната ни група.
Вий не скърбете, че му идва края.
С източеното ще ви купим рая.

Мирчо Момчилов

ЦАРСКА ИЗПОВЕД

Поданици мои мили,
защо сте толкоз доверчиви?
След 800 дълги дни
плод богат ще се роди,
но дебелия комат
ще го лапне
моят царски депутат!

Народе мой мили,
народиха се разни “фили”.
Българийо, Родини мила,
откърми няколко българофила!

Петко ЗгалеВСки

СЛЕДИЗБОРНИ

НЕ СА ЦВЕТЕ ЗА МИРИСАНЕ

Обръгнали на клетви и обиди
партии към изборите бързаха,
че с парите от държавните субсидии
не само ще цъфтят, но и ще връзват.

ДЕПУТАТИ

За България
обещава да се грижи всеки:
„Ще я изведа напред в Европа
и ще я спася навеки...“
Докато до парламента се докопа.

РАВНОСМЕТКА

Навярно вярно са отчели,
макар по сметки груби,
че всяка партийка печели
единствено народът губи.

ПАРЛАМЕНТАРНО ПИТАНЕ

Дали основна грижа пак,
господа избраници,
ще ви бъде как
да си делите всички баници?!

Бодил Розин

ЗА ДЕЦАТА

НЕКА МИ СЕ КАРАТ

Сняг неспирно кичи
дървеса, алеи.
Всеки бързо тича
вътре да се сгрее.
Нека ми се карат
баба, мама, татко.
Вън ще се пързаям
до насита с батко.

Цветан Лалов

СНЕЖНИ ПЕПЕРУДИ

Снежни пеперуди пърхат,
в зимния, намръщен ден.
Първа боязливо литна,
вика втора: “Хайде се мен!”
Трета бързо ги надгони,
със сестрите заигра.
Хвъркат снежни пеперуди.
Баба Зима се разсмя.
О, повита е земята
с бяла, нежна пелена.
В нея сгушена ще чака
пролетната топлина.

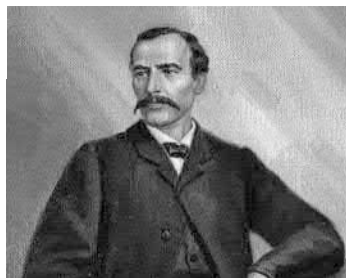
Дарина Цветкова

МОЛБА

Мой скъпи, Дядо Коледа, любими,
чуй молбата ми и моя глас:
Влез до камините, стопли ни –
бедни и добри у дома в тоя мраз.
Влез при бедни и богати,
с обич и любов ги ти стопли,
за да няма тежки грижи
и да дойдат светли дни.
С коледните дарове, дядо Коледа,
разкажи приказка с красиво лице,
та децата, всичките, да могат
да се радват от сърце.

Любен Лалов

ДВАМА БЕЗСМЪРТНИ ВЪЗРОЖДЕНСКИ БУДИТЕЛИ

РОДОНАЧАЛНИК НА РЕВОЛЮЦИОННАТА
ИДЕОЛОГИЯ ЗА ОСВОБОЖДЕНИЕ

200 години от рождението на Сава Попович -
ГЕОРГИ САВА РАКОВСКИ /1821 - 1867/ авторът
на първата революционна поема “Горски пътник”

Раковски е основоположник на революционно-демократичната идеология в българското освободителното движение и организатор на четническата борба. Той е писател, журналист и редактор на най-популярните вестници, народовед – събирач и издател на народни старини и на фолклорни творби.

В 1860 г. започва да издава в. “Дунавски лебед”, а по-късно в. “Будашност”, в които пропагандира национално-освободителните идеи.

Раковски – Сава Попович, получава високо образование в Цариград в един от най-реномираните гръцки лицеи. Роден е в Котел в будно и богато семейство, което е прочуто с борческите си синове. Неговите чичовци са предводители на котленци срещу кърджалии и даалии в началото на века, а неговият вуйчо Георги Мамарчев е офицер в руските войски по време на руско-турската война от 1828 г., по-късно - участник в подготовката на Търновското въстание – Велчова завера.

Едва двадесетгодишен, Сава Попович – Раковски като ученик в Браила, организира бунт против турците и за да спаси останалите съзаклятници се предава. Тогава получава и първата си смъртна присъда с името Георги. С помощта на приятели и съмишленици се спасява по чудо. Озовава се в Марсилия, но вместо да остане във Франция се завръща в Котел с името Георги Раковски /по името на близкото селце Раковица, от което произхожда родът му/ и подема борба с народните потисници, между които сочи и българските чорбаджии забравили народния си дълг. Целият си живот посвещава на борбата за освобождението на родината. Преминава през цариградските затворнически тъмници, които разклащат здравето му, но не прекършват борческия му дух. В първите години на емиграция, търсейки нови пътища за освобождение на народа си, Раковски осъзнава, че освобождението ще дойде не с осланието на чужда военна помощ, а с мобилизацията на всички почтени българи. През 1857 г. публикува поемата “Горски пътник” – израз на личните му възжеления и опит като войвода. Поемата е възхвала, апотеоз на жертвеният за свобода. Тя изиграва огромна мобилизираща роля през Възраждането. Младежите я четат, учат наизуст, кълнат се в нейните повели, мечтаят да постигнат висотата на подвига, да живеят в свободна България и да се борят за това.

ПИСАТЕЛ, ПОЛИТИК, ОБЩЕСТВЕН ДЕЯТЕЛ...

180 години от рождението на ВАСИЛ ДРУМЕВ
/1841 - 1901/ - създател на първата

българска повест, озаглавена “Нещастна фамилия”

Литературните интереси на Васил Друмев се пробуждат още на ученическата скамейка в Шумен от неговите учители Сава Доброплодни и Иван Богоров – видни възрожденци.

Средно образование завършва в Одеса, а висше в Киев. Като ученик в духовната Одеска семинария, далече от родината, го обзема носталгия по родния край и Родината. Измъчват го мисли за страдащия поробен български народ. Тогава, още 18-се годишен, решава да опише страданията в робската земя и написва повестта “Нещастна фамилия”. Повестта е отпечатана в цариградското списание “Български книжници” през 1860 г. и отразява мъките на българите и отпора им срещу “нетърпимите злодейства на яничари, кърджалии и прочие”.

След няколко години Друмев написва втора повест – “Ученик и благотетели”, в която описва собствения си живот – условията, при които трябва да се бори за по-високо образование, загрижен за бъдещето на националната ни култура. В повестта разобличава българските богаташи, които се представят за благотетели на образованието, а всъщност са високомерни, себични, безсърдечни, както и гръцкото духовенство. Повестта започва да излиза в подлистник на в. “Съветник”, но за нещастие на читатели като Иван Вазов, тогава още младеж, които чакат с нетърпение поредния брой на вестника за да прочетат повестта, поради липса на средства, вестникът спира да излиза, а и Друмев няма средства да я отпечата в отделна книжка.

Писателят Васил Друмев остава като име освен с възрожденската си художествена проза и с драматургичните си постижения, където проличава завидната му култура и начетеност в областта на драматическата литература. Почитател и ценител на световни светили в драматургията като Пушкин, Шекспир, Шилер и др., той самият, може се стреми към тяхното майсторство.

През 1872 г. публикува драмата “Иванко, убиецът на Асеня”, която е високо ценена творба в българския театър. Тя е поставяна на всички български сцени, играна от най-големите български артисти, гледана от всички поколения любители на театралното изкуство у нас. Петко Рачов Славейков я оценява като “една капитална пиеса за бъдещият наш народен театър”. Любен Каравелов я оценява така: “Драмата на г-н Друмев може да се нарече първо дело... С една дума, г-н Друмев е буква “а”, след която вървят и другите”. Дългогодишният сценичен живот и интересът на почитателите ѝ до днес оправдават оценката на съвременниците ѝ, че е създаден “труд, който прави почит на книжнината ни”.

Маргарита Неикова

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

РЕДАКТОРИ:

Габриела Цанева
Кирил Назъров
Маргарита Дукова

контакти:

София, 1000
бул. „Дондуков“ №38;
gabrielle@mail.bg

интернет:

litzemedelskozname.free.bg
litzemedelskozname.blogspot.com
litzzname.blog.bg

Предпечат: *gabriell - e - lit* kiril_draguch@abv.bg

litzemedelsko_zname@mail.bg